

Зусім коратка пра слоўнік Н. І. Гілевіч

Матэрыялы да гэтага Слоўніка Ніна Іванаўна збірала ўсё жыццё. Напачатку, у вёсках свайго дзяцінства і юнацтва, яна ўбірала каларытныя словы і выслоўі ў памяць, не думаючы аб тым, што некалі давядзецца перанесці іх на паперу. Потым, на працягу паўстагоддзя, ужо свядома і мэтанакіравана, рабіла запісы, будучы студэнткай, аспіранткай і выкладчыцай філфака Беларускага дзяржаўнага універсітэта. У час праграмнай дыялекталагічнай практыкі, на якую яна шмат разоў выязджала са студэнтамі ў розныя раёны Міншчыны (1960-я — 1970-я гады), Ніна Іванаўна не ўпускала выпадку «падабраць» і занесці ў сшытак любое, раней не чулае ёю, «жывое», нелітаратурнае слова ці фразему з мясцовай гаворкі. Выкарыстоўвала і магчымасці, якія давала ёй пасада дацэнта кафедры беларускай мовы — прасіла студэнтаў запісаць і прывезці дыялектную лексіку сваёй мясцовасці, іншы раз асобным з іх даводзіла гэта як курсавое заданне ці як дыпломную работу. Увогуле ж старалася запісаць дыялектнае слова ці ўстойлівае словазлучэнне паўсюль, дзе пашанцуе пачуць — у дарозе (у аўтобусе або ў электрычцы), у гасцях у вясковых сяброў і родзічаў, у час летняга адпачынку на Нарачы, у размовах з бабулькамі на рынку... Запісаў назбіралася багата, але ў гэты томік адабрана толькі тое, чаго няма ў іншых дыялектных

слоўніках, або — словы, хоць і вядомыя, ды з новым сэнсавым значэннем.

На вялікі жаль, падрыхтаваць свой Слоўнік да выдання сама Ніна Іванаўна не паспела — гэту работу давялося ў меру маіх магчымасцяў (не з'яўляюся лінгвістам) зрабіць мне. Па наяўных, вядома ж, узорах. Так што і ўсе недагляды і хібы, дапушчаныя пры падрыхтоўцы матэрыялаў да друку, кладуцца, натуральна, на мяне. Загадзя прашу прабачэння.

2005, ліпень

Ніл Гілевіч